Dosarul nr. 2ri-567/24
/ 2-24100743-02-2ri-23122024 /
Prima instanță judecătoria Anenii Noi, sediul Central, judecătorul Olga Fiodorov

D E C I Z I E

17 februarie 2025 mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ și în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Preşedintele completului, judecătorul Victoria Sîrbu
Judecătorii Andrei Cașcaval și Angela Braga

examinând, fără participarea părților, cererea de recurs declarată de **Serviciul Fiscal de Stat**, împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 04 decembrie 2024, emisă în cauza de insolvabilitate la cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Tean Nicolai privind atragerea la răspundere patrimonială subsidiară, -

c o n s t a t ă:

La data de 09.09.2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere împotriva lui Tean Nicolai privind atragerea la răspundere patrimonială subsidiară.

În susținerea acesteia a invocat că, prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău nr. 2i-419/15 din 15 septembrie 2015, s-a admis cererea introductivă a creditorului S.R.L. ,,Radpac" privind intentarea procedurii de insolvabilitate în privinţa S.R.L. ,,Conuc-Com", s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a intentat procesul de insolvabilitate faţă de S.R.L. ,,Conuc-Com", c/f *****, cu sediul în *****, *****.

Menționează că, în cadrul procesului de insolvabilitate a S.R.L. ,,Conuc-Com", Serviciul Fiscal de Stat este validat cu suma totală de 578 734,62 lei dintre care: creanţe chirografare de rangul III în sumă de 421 006,62 lei şi creanţe chirografare de rangul VI în sumă 157 728,00 lei.

Totodată, a indicat că având în vedere că debitorul S.R.L. ,,Conuc-Com" nu dispune de masă debitoare din contul căreia ar putea fi satisfăcute creanţele creditorilor, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare, constată că unica modalitate de stingere a creanţelor validate este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilității.

Susține că, potrivit art. 17 alin. (2) al Legii cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi nr. 845-XII din 03.01.1992, societatea pe acţiuni şi societatea cu

răspundere limitată sunt persoane juridice şi poartă răspundere pentru obligaţiile asumate cu întreg patrimoniul lor.

Indică că, acționarii precum și asociații societății cu răspundere limitată poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii numai în limitele valorii acțiunii (cotelor) care le aparțin.

A indicat că, conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, funcţia de administrator al S.R.L. „Conuc-Com" începând cu data de 08 august 2006 şi până la intentarea procedurii de insolvabilitate în privinţa debitorului, a fost exercitată de Tean Nicolai Dmitri.

Menționează că, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. ***** au fost constatate mai multe încălcări a legislaţiei, inclusiv: încălcarea prevederilor art. 24 alin. (13) din Codul fiscal, nu au fost ajustate cheltuielile legate de pierderile obţinute la rebutarea producţiei în sumă de 812 373 lei pentru perioada anului 2013; încălcarea art. 18 lit. a) din Codul fiscal, prin diminuarea neîntemeiată a sumei veniturilor în sumă de 78 112 lei pentru perioada anului 2014.

A invocat că, prin ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, aşa cum este prevăzut la art. 248 alin. (l) lit. e) din Legea insolvabilităţii, se înţelege săvârşirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilităţii, indiferent dacă acestea reprezintă infracţiuni, contravenţii sau simple delicte civile.

Susține că, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislaţiei se confirmă caracterul ilicit al acţiunilor membrului organelor de conducere al S.R.L. „Conuc-Com", în persoana administratorului Tean Nicolai Dmitri, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Mai mult, indică că prin decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr.***** în rezultatul controlului, verificând soldul bunurilor cu evidenţă contabilă s-a stabilit lipsa bunurilor în sumă de 1 697 668,99 lei şi anume: contul 211.8- 409 939,12 lei; contul 217.0 - 1 287 729,87 lei, respectiv conchid, că administratorul debitorului a utilizat bunurile respective în scopuri personale, fapt ce constituie temei de atragere la răspundere subsidiară prevăzut la art. 248 alin.(l) lit.a) din Legea insolvabilităţii.

Susține că, conform prevederilor art. 15 din Legea insolvabilităţii răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului supus procedurii de insolvabilitate reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită, prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

Totodată, a invocat că un alt temei pentru depunerea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară de către lichidator ar constitui acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilităţii, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, menționează că art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 prevede, că debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Iar, art. 10 din legea nominalizată prevede la alin. (1) că, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei. Iar, alin. (2) prevede, că temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Remarcă că, odată cu apariţia incapacităţii de plată, administratorul debitorului Tean Nicolai Dmitri, urma să depună cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate creanţele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

De asemenea, menţionează că, conform datelor din Sistemul Informaţional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat (contului curent detaliat al debitorului S.R.L. „Conuc-Com"), pe perioada anului 2014 debitorul a prezentat autorităţii fiscale mai multe dări de seamă forma TVA 12 (taxa pe valoarea adăugată), inclusiv la data de 18.03.2014, 21.06.2014, 03.07.2014 şi 26.12.2014, calculând sumele obligaţiei fiscale pentru clasificaţia bugetară respectivă, fără a efectua careva plăţi.

Subliniază că, în conformitate cu prevederile art. 115 din Codul fiscal (în redacţia anului 2014), fiecare subiect impozabil, specificat la art. 94 lit. a) şi/sau lit. c) „este obligat să prezinte declaraţia privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală. Declaraţia se întocmeşte pe un formular oficial, care este prezentat la Serviciul Fiscal de Stat nu mai tîrziu de ultima zi a lunii care urmează după încheierea perioadei fiscale, care în conformitate cu art. 114 din Codul fiscal constituie o lună calendaristică, începînd cu prima zi a luni.

Astfel reclamantul concluzionează că, debitorul nominalizat s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 18 martie 2014.

Învederează că, obligaţia debitorului să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea a unei luni din data survenirii incapacităţii de plată este stipulată şi în art. 72 alin. (7) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007. Astfel, în cazul apariţiei indiciilor de insolvabilitate, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociaţii nu vor acoperi pierderile.

Prin urmare, consideră evident că, incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin imposibilitatea de a-şi onora obligaţiile pecuniare faţă de creditori în perioada gestionării acesteia de către membrul organelor de conducere, în persoana administratorului Tean Nicolai Dmitii şi totodată, fiind obligat prin lege în asemenea circumstanţe, să depună în termenul legal cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, fapt însă ignorat de aceasta.

Astfel, reiterează că, membrul organelor de conducere în calitatea acestuia de administrator statutar S.R.L. „Conuc-Com", a încălcat prevederile legale menţionate supra şi nu a manifestat diligenţa corespunzătoare în vederea înaintării cererii

introductive, aceasta fiind înaintată de către creditorul S.R.L. ’’Radpac”. Or, faptele ilicite, menţionate se încadrează în dispoziţiile art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii.

Mai notează că, în speţa dată sunt întrunite cumulativ condiţiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Conuc-Com” în persoana administratorului Tean Nicolai Dmitri, şi anume comiterea faptei ilicite cât şi existenţa prejudiciului. Astfel, constată existenţa legăturii de cauzalitate între faptele ilicite şi prejudiciu.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 2, 4, 5, 27, 247, 248 a Legii insolvabilității, art. art. 6, 7, 85 alin. (1) lit. i), 166, 167, 174 din CPC a RM și solicită instanței de insolvabilitate: a atrage la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului S.R.L. „Conuc-Com” în persoana administratorului statutar Tean Nicolai Dmitri; a încasa de la Tean Nicolai Dmitri în contul S.R.L. „Conuc-Com” creanţa validată şi nestinsă a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 578 734,62 lei, inclusiv - 421 006,62 lei - creanţă chirografară de rangul III şi 157 728,00 lei - creanţă chirografară de rangul VI; scutirea de la plata taxei de stat.

La data de 21 noiembrie 2024, *pârâtul Tean Nicolai,* a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a cererii înaintate de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului S.R.L. „Conuc Com” în persoana administratorului statuar Tean Nicolai Dmitri IDNP: *****.

În motivarea cererii a indicat că, cererea depusă de către Serviciul Fiscal de Stat cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Conuc Comeste tardivă, depusă după expirarea termenului de prescripție prevăzut de lege, pe cale de consecință impunându-se respingerea acesteia ca fiind tardivă, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

A invocat că, prin Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 15 septembrie 2015 a fost admisă cererea introductivă a creditorului S.R.L. „Radpac” privind intentarea procedurii de insolvabilitate în privinţa debitorului S.R.L. „Conuc-Com”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului respectiv şi s-a intentat procesul de insolvabilitate în privinţa acestuia.

Reiterează că, de către Serviciul Fiscal de Stat a fost înaintată o cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a administratorului statutar al debitorului S.R.L. „Conuc-Com”, Tean Nicolai Dmitri, şi încasarea din contul acestuia a creanţei validate şi nestinse a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 578 734,62 lei.

Susține că, Serviciul Fiscal de Stat a întemeiat cererea înaintată pe prevederile art. 248 alin. (1) lit. a), e) şi h) din Legea insolvabilităţii nr. 149/29.06.2012.

Reieşind din cele invocate de către SFS întru motivarea acţiunii, concluzionează că persoana care a provocat insolvabilitatea în viziunea reclamantului, adică la caz pârâtul, a fost cunoscut de către SFS încă la data de 07.09.2015, or, în

cererea înaintată, SFS argumentează presupusa vinovăţie a pârâtului Tean Nicolai prin prisma celor constatate în Decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. *****. Deci, termenul de prescripţie înăuntrul căruia SFS, precum şi alte persoane prevăzute la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149/29.06.2012, a expirat la 07.09.2018, cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Tean Nicolai fiind înaintată de către SFS la mai mult de şase ani după expirarea termenului de prescripţie.

Mai notează că, prescripţia extinctivă este formulată de către legiuitor în calitate de sancţiune civila, aplicată creditorului care manifestă lipsă de interes faţă de drepturile sale, iar pe de altă parte reprezintă o garanţie a stabilităţii relaţiilor civile. Stabilitatea, neavând semnificaţia că, debitorul este protejat de o eventuală acţiune civilă, ci faptul că în momentul intentării, acesta se va apăra prin invocarea în cadru procesului de judecată a tardivităţii acţiunii respective.

Totodată, a indicat că aplicarea prescripției extinctive determină părțile să-și exercite accelerat drepturile sale, contribuind astfel la soluționarea litigiilor intervenite și nu este permisibil ca o tranzacție realizată sau un drept obținut, să fie lăsat o perioadă nedeterminat de lungă sub riscul contestării.

Mai mult, subliniază că, examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept. În acest sens, menționează că Curtea Europeană a Drepturilor omului a statuat că modificarea unei situații ca urmare a expirării termenului de prescripție, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice. Or, la îndeplinirea acțiunilor procedurale, respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 a Convenţiei Europene a Drepturilor Omului.

Solicită instanței de insolvabilitate, respingerea ca fiind tardivă, a cererii Serviciul Fiscal de Stat cu privire la atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului S.R.L. „Conuc-Com” în persoana administratorului statutar Tean Nicolai Dmitri, IDNP *****, cu încasarea din contul acestuia în contul S.R.L. „Conuc-Com” creanţa validată şi nestinsă a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 578.734,62 lei, inclusiv - 421.006,62 lei - creanţă chirografară de rangul III şi 157.728,00 lei - creanţă chirografară de rangul VI.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 04 decembrie 2024, s-a admis cererea pârâtului Tean Nicolai, cu privire la ridicarea excepției de tardivitate, fiind respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, cererea reclamantului Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Conuc Com” în persoana administratorului statuar Tean Nicolai Dmitri.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 04 decembrie 2024, la data de 13.12.2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs,

solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de ridicare a excepției de tardivitate.

În susținerea cererii de recurs, recurentul a reiterat poziția expusă prin cererea de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere al debitorului SRL ”Conuc-Com”, menționând că, prima instanță eronat și neîntemeiat a ajuns la concluzia de a admite cererea depusă de Tean Nicolai privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Susține că, Serviciul Fiscal de Stat în cadrul procesului de insolvabilitate intentat în privința SRL ”Conuc-Com”, este validat cu suma totală de 578 734,62 lei, dintre care creanțe chirografare de rangul III în sumă de 421 006,62 lei și creanțe chirografare de rangul IV în sumă de 157 728,00 lei.

Corespunzător, constată cu cererea depusă la data de 09.09.2024 privind atragerea la răspundere subsidiară, nu a fost înaintată cu omiterea nejustificată a termenului de prescripție, după cum a stabilit prima instanță, or, cererea a fost depusă în interiorul termenului prevăzut de art. 248 alin. (5) din Legea insotvabilității și anume de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia str fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

Nu în ultimul rând, atrage atenția și asupra stării de urgență care a fost instituită pe teritoriul R. Moldova, pe această perioadă urmând a fi suspendate toate termenele de prescripție.

Fiind înștiințat despre cererea de recurs depusă de Serviciul Fiscal de Stat, *intimatul Tean Nicolai,* prin referința depusă la data de 10.02.2025 a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

Colegiul notează că, potrivit art. 425 CPC al RM, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, se reține că, încheierea contestată a fost emisă la data de 04 decembrie 2024, cererea de recurs fiind depusă la 13.12.2024.

Astfel, Colegiul atestă că, cererea de recurs a fost depusă cu respectarea termenului legal prevăzut în acest sens de legiuitor.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din următoarele motive.

Potrivit art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Norma juridică prevăzută la art.427 lit. a) CPC stabilește că, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În conformitate cu dispozițiile art.428 CPC, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Din actele cauzei, Colegiul constată că, la data de 09.09.2024, Serviciul Fiscal de stat, în calitate de creditor în cadrul procesului de insolvabilitate intentat în privința SRL ”Conuc-Com”, a depus pe numele instanței de insolvabilitate cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului S.R.L. „Conuc-Com” în persoana administratorului statutar Tean Nicolai Dmitri, IDNP *****, cu încasarea din contul acestuia în contul S.R.L. „Conuc-Com” creanţa validată şi nestinsă a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 578 734,62 lei, inclusiv - 421.006,62 lei - creanţă chirografară de rangul III şi 157 728,00 lei - creanţă chirografară de rangul VI.

În cadrul examinării cererii enunțate supra, Tean Nicolai a depus cerere de ridicare a excepției de tardivitate, solicitând respingerea ca fiind tardivă a cererii depuse de Serviciul Fiscal de Stat.

Prima instanță, a conchis asupra temeiniciei cererii depuse de Tean Nicolai, aceasta fiind admisă, cu respingerea cererii depuse de Serviciul Fiscal de Stat atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrul organului de conducere al debitorului S.R.L. „Conuc-Com” în persoana administratorului statutar Tean Nicolai Dmitri.

În dezacord cu soluția respectivă, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs, invocând argumentele enumerate supra.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare și circumstanțele de fapt ale cauzei, Colegiul consideră că, cererea de recurs este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, cu menținerea încheierii primei instanțe, din motivele ce succed.

Colegiul notează că, în acord cu art.1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Prevederi similare se conțin și în dispozițiile art. 356 CPC, care statuează expres că, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În această consecutivitate de idei, Completul de judecată punctează că, în virtutea art. 186^1 alin. (1) CPC, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată

examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

Totodată, conform dispozițiilor art. 186[1] alin. (2), (3) și (5) CPC, excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs. Dacă se dispune repunerea în termen şi/sau excepția de tardivitate se respinge, instanța de judecată emite o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul și continuă examinarea cauzei.

Instanța de recurs notează că, potrivit prevederilor art. 267 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia, în cazul în care acţiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil la apărare pe calea acţiunii civile.

În accepțiunea art. 271 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripţia, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripţia poate fi opusă de îndreptăţit numai în cazul în care instanţa se pronunţă asupra fondului.

Colegiul reține și prevederile art. 272 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), care indică că, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (6) Cod civil în redacția de după modernizare (în vigoare din 01.03.2019), dispoziţiile legii noi privitoare la termenele de prescripţie atât extinctivă, cât şi achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripţie care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare şi nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea şi întreruperea termenului de prescripţie se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche. (7) Dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă este mai scurt decât cel prevăzut de legea veche, atunci, începând cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripţie în condiţiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică şi în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acţiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv. (8) În cazul menţionat la alin. (7), dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă, prescripţia se împlineşte la expirarea termenului stabilit de legea veche.

Subsecvent, Colegiul menționează că, în acord cu prevederile art. 391 alin. (1) Cod civil (în vigoare din 01.03.2019), termenul general în interiorul căruia persoana

poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Totodată, art. 394 Cod civil, stabilește că, acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

În concordanță cu art. 395 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Corespunzător, Colegiul subliniază că, prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia, în cazul în care acţiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acţiunii - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile – dreptul la acţiune.

Expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acţiunii civile.

De asemenea, instanța de recurs relevă că, prescripţia extinctivă nu afectează dreptul subiectiv încălcat, dar se răsfrânge asupra posibilității exercitării forţate a dreptului la admiterea acţiunii, adică a dreptului la acţiune.

Cu referire la caz, Colegiul reține că, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de S.R.L. „Radpac” și a fost constatată insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SC „Conuc Com” S.R.L., r. Anenii Noi, str. Gorkii 28, Cod fiscal *****, fiind desemnat în calitate de administrator al SC „Conuc Com” S.R.L., Mazur Anna, deținătoarea autorizației nr. 21 din 14 ianuarie 2015 (f.d.9), iar cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Conuc Com”, în persoana administratorului statuar Tean Nicolai a fost depusă la data de 09.09.2024.

Analizând înscrisurile administrate la dosar în coraport cu prevederile legale pre-citate, Colegiul consideră că, prima instanță corect a concluzionat asupra temeiniciei cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și respingerii cererii ca fiind tardivă, or, conform prevederilor art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate; e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau

contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului. (5) Termenul de prescripţie pentru acţiunea prevăzută la alin.(1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

Corespunzător, din conținutul normei de drept menționate supra, se denotă că, pentru angajarea răspunderii persoanelor care au contribuit la apariția stării de insolvabilitate, este necesar ca debitorul să fie subiect al unei proceduri de insolvabilitate în curs de desfăşurare. Or, răspunderea specială nu poate fi antrenată în afara procedurii de insolvabilitate, respectiv înainte ca această procedură să fie intentată sau după încetarea acesteia.

Completul de judecată precizează că, potrivit dispozițiilor art. 248 alin. (5) din Legea nr. 149 din 29.06.2012, măsura prevăzută la alin. (1), adică acţiunea privind angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, iar curgerea acestui termen nu poate începe mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, norma dată instituind termene de prescripţie cu privire la obiectul cererii şi, respectiv, modalitatea de calcul a începutului curgerii termenului de prescripţie extinctivă.

La acest capitol, Colegiul costată că, cererea de tragere la răspundere subsidiară poate fi depusă doar după intentarea procesului de insolvabilitate și în termen de trei ani de la momentul când a fost cunoscută persoana sau persoanele cărora le este imputabilă apariția stării de insolvabilitate.

Instanța de recurs reține că, la înaintarea cererii de atragere la răspundere subsidiară, Serviciul Fiscal de Stat a invocat drept temei lit. a), e) și h) al alin. (1) art. 248 al Legii insolvabilității: folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

La caz, actele cauzei confirmă că, hotărârea de intentare a procesului de insolvabilitate față de debitor a fost emisă la data de 15 septembrie 2015 (f.d.9), iar cererea de tragere la răspundere subsidiară a fost înaintată abia la data de 09.09.2024 (f.d.2), cu omiterea termenului de prescripție stabilit în acest sens de Legea insolvabilității, or, despre nedepunerea de către administratorul S.R.L. ,,Conuc Com”,

Tean Nicolai, a cererii introductive, Serviciului Fiscal de Stat i-a devenit cunoscut încă la data depunerii cererii introductive de către creditorul S.R.L. ,,Radpac", atunci când a fost admisă această cerere introductivă spre examinare, instituită perioada de observație și desemnat în calitate de administrator provizoriu al SC ,,Conuc Com" S.R.L., Mazur Anna, iar ulterior a și fost constatată insolvabilitatea debitorului la cererea acestui creditor, la data de 15 septembrie 2015.

Totodată, despre perioada culpabilă de survenire a insolvabilității debitorului SC ,,Conuc Com" S.R.L., în temeiul lit. a) și e), a devenit cunoscut cel puțin la data emiterii Deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 994/1 din 07 septembrie 2015 (f.d.12).

Completul judiciar remarcă că, prin Legea nr. 141 din 16 iulie 2020 cu privire la modificarea Legii insolvabilităţii nr. 149/2012, au fost operate modificări la art. 248 alin. (1) și (5) Legea insolvabilității, fiind acordat inclusiv creditorilor dreptul de a se adresa direct cu cereri de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Astfel, termenul de prescripție extinctivă prin raportare la creditori, curge din data de 14 septembrie 2020, data la care a intrat în vigoare Legea nr. 141 din 16.07.2020 cu privire la modificarea Legii insolvabilități nr. 149/2012.

Totodată, colegiul atestă că, la emiterea soluției pe caz, instanța de fond a ținut cont și de suspendarea termenelor de prescripție pe perioada stării de urgență.

Astfel, prin Hotărârea Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020, iar potrivit pct.1 din Anexă la Dispoziția nr.1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020. Prin Hotărârea Parlamentului nr.49 din 31 martie 2021, (declarată neconstituțională conform Hotărârii Curții Constituționale nr.15 din 28 aprilie 2021, în vigoare din data de 28 aprilie 2021) s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 1 aprilie – 30 mai 2021.

Potrivit pct.1 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 3 din 15 aprilie 2021, pe durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021.

Ca urmare, din data de 15 aprilie 2021 până la data de 28 aprilie 2021, termenul de prescripție a fost suspendat. Iar prin Hotărârea Parlamentului nr.41 din 24 februarie 2022, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile. Potrivit pct.5.1.1 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022, abrogată prin Dispoziția

Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022 (începând cu data de 04 aprilie 2022), s-a suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile (...). Ca urmare, din data de 02 martie 2022 până la data de 04 aprilie 2022, termenul de prescripție a fost suspendat.

Cumulând perioadele de timp nominalizate supra, Colegiul constată că, termenul de prescripție în perioada stării de urgență a fost suspendat începând cu: 18 martie 2020 – 15 mai 2020 (58 de zile), 15 aprilie 2021 – 28 aprilie 2021 (13 de zile) și 02 martie 2022 – 04 aprilie 2022 (33 de zile), iar în total 104 zile.

Prin urmare, reieșind din faptul că, termenul de prescripție urmează a fi calculat începând cu 14 septembrie 2020 (data la care a intrat în vigoare Legea nr. 141 din 16.07.2020 cu privire la modificarea Legii insolvabilității nr. 149/2012 - data naşterii dreptului) excluzând perioada stării de urgență: (18 martie 2020 – 15 mai 2020 (58 de zile) - nu se include deoarece modificările au intrat în vigoare la 14 septembrie 2020); 15 aprilie 2021 – 28 aprilie 2021 (13 de zile) și 02 martie 2022 – 04 aprilie 2022 (33 de zile), rezultă că acțiunea a fost depusă cu depășirea termenului de 3 ani, astfel încât, cererea privind ridicarea excepției de tardivitate și respingerea ca fiind tardivă a cererii Serviciului Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului în persoana lui Tean Nicolai, este una întemeiată, prima instanță corect concluzionând de a o admite, or, cererea respectivă a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Pe cale de consecință, reieșind din faptul că Serviciul Fiscal de Stat, nu a prezentat probe care ar justifica omiterea termenului de prescripţie în vederea înaintării cererii de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Conuc Com”, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ consideră că, prima instanță a emis o soluție corectă, iar alegațiile recurentului, expuse în susținerea cererii de recurs, nu sânt de natură să convingă instanța asupra necesității anulării actului judecătoresc contestat, acesta fiind legal și întemeiat, iar simplul dezacord al participanților la proces, cu soluția dată de prima instanță, nu constituie temei de anulare a încheierii supuse recursului.

Prin urmare, Colegiul conchide de a respinge recursul şi a menține încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 04 decembrie 2024, fără modificări.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 04 decembrie 2024, emisă în baza cererii depuse de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui Tean Nicolai privind atragerea la răspundere subsidiară.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul Victoria Sîrbu

Judecătorii Andrei Cașcaval

Angela Braga